

KVALITETSDEKLARATION

Gymnasiesärskolan: elever per 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0138

Referenstid

15 oktober 2022

Sveriges officiella
statistik

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att visa elevsammansättningen i gymnasiesärskolan i Sverige innevarande läsår samt förändringar mot tidigare läsår.

Elevstatistiken utgör en viktig förutsättning för planerings- och utredningsarbete inom statliga och kommunala verksamheter och skolor. Vidare används statistiken också av forskare och allmänheten. Delar av statistiken ingår i den internationella rapporteringen.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Gymnasiesärskolan är en liten skolform jämfört med gymnasieskolan sett till antalet elever, men det är viktigt att det finns aktuella uppgifter att tillgå. Statistiken används som underlag när beslut om gymnasiesärskolan fattas. Det är främst myndigheter som använder statistik om elever i gymnasiesärskolan och då främst Skolverket och Skolinspektionen. Andra användare kan vara Regeringskansliet, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Sveriges kommuner och regioner, forskare och allmänheten. Uppgifterna i registret används också till den internationella rapporteringen av utbildningsindikatorer till Eurostat och OECD.

Det är svårt att uttala sig om allmänhetens informationsbehov eftersom det inte finns någon information tillgänglig om hur många forskare och privatpersoner som studerar statistiken på egen hand men jämförelser av olika slag, mellan kommuner och över tid, är exempel på kända användningsområden. Det finns också ett ökande behov att följa eleverna över tid efter studierna på gymnasiesärskola.

1.2 Statistikens innehåll

Målstorheterna för statistiken om gymnasiesärskolan är olika summor av antalet elever som innehar vissa egenskaper. Andelar beräknas också på dessa egenskaper. Spridningsmått för kommuner förekommer också för flera variabler. Målstorheterna stämmer väl överens med användarnas intressestorheter.

1.2.1 Objekt och population

Gymnasiesärskolan har, till skillnad från gymnasieskolan, fyra skolår och består av nationella program och individuella program. Efter avslutad kurs ges eleven ett betyg A-E. Betyget F som finns i gymnasieskolan används inte i gymnasiesärskolan. Vissa elever studerar delar av sin tid i gymnasieskolan. Om det sker till mer än hälften benämns eleverna i statistiken som integrerade elever.

Intressepopulationen är samtliga elever inskrivna i gymnasiesärskolan aktuellt läsår.

Målpopulationen är samtliga elever inskrivna i gymnasiesärskolan per den 15 oktober. Referenstidpunkten 15 oktober är vald för att de flesta byten av program ska ha hunnit genomföras. Elevernas utbildning vid referenstidpunkten kan därmed antas vara representativ för hela läsåret. Överensstämmelsen mellan intresse- och målpopulation anses god då merparten elever inskrivna i gymnasiesärskolan finns inskrivna på en skolenhet den 15 oktober.

Såväl observationsobjekt som målobjekt är elever i gymnasiesärskolan.

1.2.2 Variabler

Statistiken baseras på direktinsamlade uppgifter, Skolverkets skolenhetsregister, Registret över totalbefolkningen (RTB) samt Registret över befolkningens utbildning. Nedan anges de variabler som redovisas i statistiken.

Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad gällande de observationsvariabler som härleds från registret över totalbefolkningen. Målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

Skolår. Skolår 1–4. Variabeln samlas in från uppgiftslämnare av SCB.

Huvudman. Anger vilken typ av huvudman en skolenhet har; kommun, stat, region eller enskild. Variabeln härleds från Skolverkets skolenhetsregister.

Svensk/Utländsk bakgrund. Inrikes född i Sverige med minst en inrikes född förälder respektive utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar. Variabeln hämtas från Registret över totalbefolkningen.

Kön. Kvinnor/flickor, män/pojkar. Variabeln härleds från individens personnummer.

Folkbokföringskommun (och län). Elevens folkbokföringskommun. Variabeln härleds från Registret över totalbefolkningen.

Skolkommun (och län). Kommun där skolenhet är belägen. Variabeln härleds från Skolverkets skolenhetsregister.

Skolenhet. En skolenhet utgör en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska ansvaret. Variabeln samlas in från uppgiftslämnare av SCB.

Modersmålsundervisning. Elever som är berättigade till och deltar i modersmålsundervisning samt elever som deltar i svenska som andraspråk. Variablerna samlas in från uppgiftslämnare av SCB.

Program – Vilket gymnasieprogram eleven i gymnasiesärskolan läser, nationellt eller individuellt.

Integrerad elev. Integrerad elev avser elever mottagna i gymnasiesärskola men som genomför minst halva utbildningen i gymnasieskolan.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Riket, huvudman, kön, svensk/utländsk bakgrund, föräldrarnas högsta utbildningsnivå, modersmålsundervisning, program och skolor.

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkten är 15 oktober 2022 eller närliggande vardag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över gymnasiesärskolans elever är en totalundersökning, och den allmänna bedömningen är att den statistik som redovisas håller god kvalitet. Materialet granskas löpande under insamlingens gång. Huvudmännen till skolenheterna som finns inrapporterade i materialet får en återrapport innan publicering och därför möjlighet att återkoppla om något inte skulle stämma. De osäkerhetskällor som finns anses ha liten påverkan på undersökningens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetskällorna i statistiken bedöms vara små.

I statistiken förekommer individer med tillfälliga personnummer vilket bidrar till partiellt bortfall på bakgrundsvariabler, se avsnitt 2.2.4 *Bortfall*.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Skolenhetsregistret, som utgör ramen för undersökningen, bedöms ha ytterst små täckningsfel. Rampopulationen består av samtliga elever som finns på skolenheter som i skolenhetsregistret har en aktiv gymnasiesärskola. De villkor som ställs när ramen skapas är att skolenheterna har verksamhetsformen gymnasiesärskola samt att skolenheterna är registrerade som "aktiv".

Undertäckning förekommer eftersom en del huvudmän inte uppdaterat sina skolenheters uppgifter i Skolenhetsregistret. En del av dessa skolenheter är medvetna om denna återkommande insamling, varvid det förekommer att de hör av sig och meddelar att skolenheten bör ingå i statistiken. I sådana fall läggs skolenheten till och tillåts lämna uppgifter. Mot slutet av insamlingsperioden görs också en kontroll mot Skolenhetsregistret för att se om det tillkommit någon skolenhet. I så fall tillåts skolenheten att lämna uppgifter.

Övertäckning är vanligare och beror delvis på samma orsak, att huvudmannen inte uppdaterat Skolenhetsregistret och registrerat att skolenheten slutat bedriva gymnasiesärskoleverksamhet. Övertäckning är

också vanligt bland kommuner som ombeds att lämna uppgifter om integrerade elever trots att det inte finns några inom kommunen.

Huvudmännen har fått en återrapport över skolenheter och elevantal före publicering och har därmed möjlighet att göra en korrigerings om något skulle vara fel.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna till undersökningen *gymnasiesärskolan: elever per 15 oktober* rapporteras av uppgiftslämnare till SCB på uppdrag av Skolverket. Uppgifter gällande berättigande till och deltagande i modersmålsundervisning avser skolenheten totalt, medan övriga uppgifter avser respektive individ.

För alla skolenheter som lämnar uppgifter på individnivå sker insamlingen via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer. Filerna skapas antingen genom ett uttag ur ett elevregistreringssystem eller genom att uppgiftslämnarna själva registrerar uppgifterna i ett Excelformulär och skickar in det via internet. Den fortsatta hanteringen är identisk oavsett inlämningsätt.

Alla elever ska enligt instruktion rapporteras in till SCB, även om de saknar svenskt personnummer. Saknas ett giltigt personnummer kan eleven inte följas över tid eftersom kopplingen mellan det tillfälliga personnumret och ett eventuellt nytt svenskt personnummer saknas.

De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. Det finns dock kontroller för tvingande uppgiftslämning av utvalda variabler och deras värdemängder, vilket gör att dessa mätproblem minimeras. Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera osäkerheter som uppstår till följd av mätfel, men dessa anses ändå vara mycket små.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

I undersökningen förekommer inte något *objektsbortfall*.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler på individnivå. Skolenheterna rapporterar in elever med skyddad identitet eller utan svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler såsom födelseland, hemkommun och föräldrarnas utbildningsnivå saknas för dessa elever. Partiellt bortfall återfinns också för ett fåtal elever med riktiga personnummer som saknar dessa uppgifter.

Materialet består av totalt 7 022 individer. Av dessa saknar 35 elever folkbokföringsuppgifter och 341 elever saknar uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå. I båda fallen är elever med tillfälliga personnummer inkluderade.

Bortfallet bedöms ha liten påverkan på tillförlitligheten i stort.

2.2.5 Bearbetning

Material som inkommer bearbetas maskinellt efter fastställda rutiner. Misstänkta systematiska felaktigheter i materialet rättas efter kontakter med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skolenhet- och kommunnivå. Exempel på granskningskontroller är dubblett- och rimlighetskontroller, kontroller mot föregående års värden och samgranskning mot andra register.

Sambearbetningar med olika årgångar och register görs för alla individer frånsett de som har tillfälliga personnummer.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några ytterligare fel från bearbetningsfasen som kan snedvrída statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca 5 månader.

3.2 Frekvens

Undersökningens uppgiftsinsamlingsfrekvens är årlig och statistik avseende 15 oktober presenteras också årligen.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik: www.scb.se/publiceringskalendern.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken finns på Skolverkets webbplats som rikstabeller. Samtliga tabeller finns tillgängliga via Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0138.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Statistiken är jämförbar över tid i det avseende att de aktuella målvariablernas definitioner inte har förändrats. Statistik finns från och med läsåret 1992/93 med antal elever per kommun. I statistiktabeller från 1994/95 tillkommer uppgifter om elever bosatta i annan kommun, antal hemkommuner samt diverse spridningsmått för kommuner. Statistik över utbildningsform för gymnasiesärskolan och program för gymnasiesärskolan tillkommer också. 1995/96 tillkommer elevantal fördelat per skolår samt statistik över modersmål och svenska som andraspråk. Begreppen utbildningsform och program inom gymnasiesärskolan har förändrats inom tidsintervallet.

Från och med läsåret 2019/20 samlas uppgifter in på individnivå. Det medför att det går att matcha på variabler från andra register med hjälp av personnumret samt följa eleverna över tid.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna (*se avsnitt 1.2.4 Redovisningsgrupper*) anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolenheter med ett litet elevunderlag vara vanskelig då variationerna i olika mått kan vara stora.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Statistiken innehåller samma skolenheter som i undersökningen om elever i gymnasieskolan. De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register för att skapa ny statistik. På individnivå är det inte möjligt att göra jämförelser avseende elever med tillfälliga personnummer.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Inga brister har noterats vad gäller den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken på riksnivå ingår i Sveriges officiella statistik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)), senaste ändring ([2022:447](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013. Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Rapportering sker en gång årligen i september. Uppgifter från insamlingen rapporteras bland annat till OECD och Eurostat.

F Historik

Från och med år 1992 finns statistik publicerad över gymnasiesärskolans elever. Gymnasiesärskolan redovisar totalt 4 000 elever första året Skolverket publicerar statistiken. Elevantalet ökade sedan fram till toppen 2009/10 då drygt 9 400 elever var registrerade. Elevantalet har stigit för varje läsår sedan 2016/17. Det är nu drygt 7 000 elever i gymnasiesärskolan. Det varierande elevantalet förklaras av variation i födelsekullarna men också av skollagens reglering av målgruppen för gymnasiesärskolan.

Insamlingen har gått till på likartat sätt genom årgångarna och även om terminologin har ändrats är det lätt att följa med förändringarna i statistiken från år till år.

Sedan 2019 har insamlingen skett på individnivå.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00